

Jak připravit a realizovat školní Péběčko

Školení pro Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

12. září 2018

PROGRAM ŠKOLENÍ

1. D21 a participace
2. Fáze školního Pébéčka
3. Aplikace školní Pébéčko
4. Vaše dotazy

D21 a hlasovací systém 2 + 1

CO JE D21?

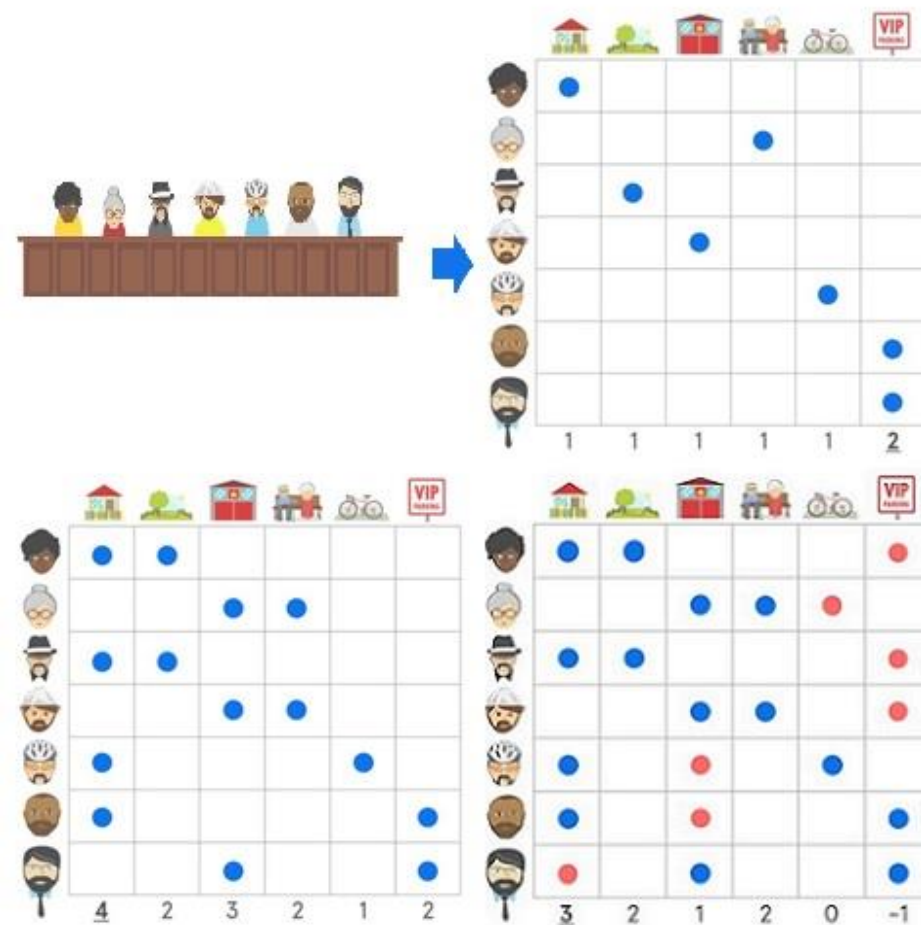
Společnost D21 pomáhá rozvíjet participaci v různých komunitách tím, že zapojuje jednotlivce do utváření společného prostředí – obyvatele v jejich městech, žáky v jejich školách.

V současnosti se D21 podílí na více než 150 projektech v ČR, Francii, Velké Británii, Indii, Tunisu, USA nebo Zambii.

HLASOVACÍ SYSTÉM D21

- Princip více hlasů (hlasující smí udělit více než jeden hlas)
- 2 + 1 (po přidělení dvou kladných se otevře možnost udělit hlas záporný)
- Cílem tohoto systému je dosažení větší shody napříč skupinou

HLASOVACÍ SYSTÉM D21

- Překrývání preferencí, největší konsenzus
- Přesnější výsledky
- Hlasování je méně stresující (není potřeba taktizovat)
- Lepší příležitost vyjádřit své názory
- S minusovým hlasem je možné odhalit kontroverze
- Ve školním Péběčku je možnost udělit minusový hlas vypnutá

Co je participace?

CO JE TO PARTICIPACE?

Participace je účastí či podílením se,
ale také převzetím odpovědnosti.
Znamená „mít přístup“ a „být součástí“.

Vyjadřuje angažovanost,
vztah mezi občany a autoritou
i sounáležitost jedince s komunitou.

Participace má být **dobrovolná,**
konstruktivní a nenásilná.

CO JE TO PARTICIPATIVNÍ ROZPOČTOVÁNÍ?

Participativní rozpočtování (participatory budgeting), neformálně pébéečko, je způsob hospodaření s veřejnými financemi.

Umožňuje veřejnosti ovlivňovat, do čeho se bude stanovená část peněz z rozpočtu města investovat.

Participativní rozpočet ve městech

HISTORIE PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU

- První participativní rozpočet (PB) proběhl v Brazílii ve městě Porto Alegre v roce 1989
- PB jako prostředek k vyrovnání životních standardů obyvatel tu vedl ke zlepšení vybavení (např. počet škol se zvýšil čtyřikrát)
- V roce 1999 zde hlasovalo už 40 tisíc lidí
- PB podporuje zvýšení zapojení občanů a může vést ke zlepšení podmínek pro chudé
- PB nemůže překonat širší problémy (nezaměstnanost), ale vede k výraznému zlepšení dostupnosti a kvality různých sociálních zařízení a služeb
- OSN uznalo, že PB je jeden z nejlepších nástrojů městské správy
- Z Latinské Ameriky se PB rozšířilo do světa

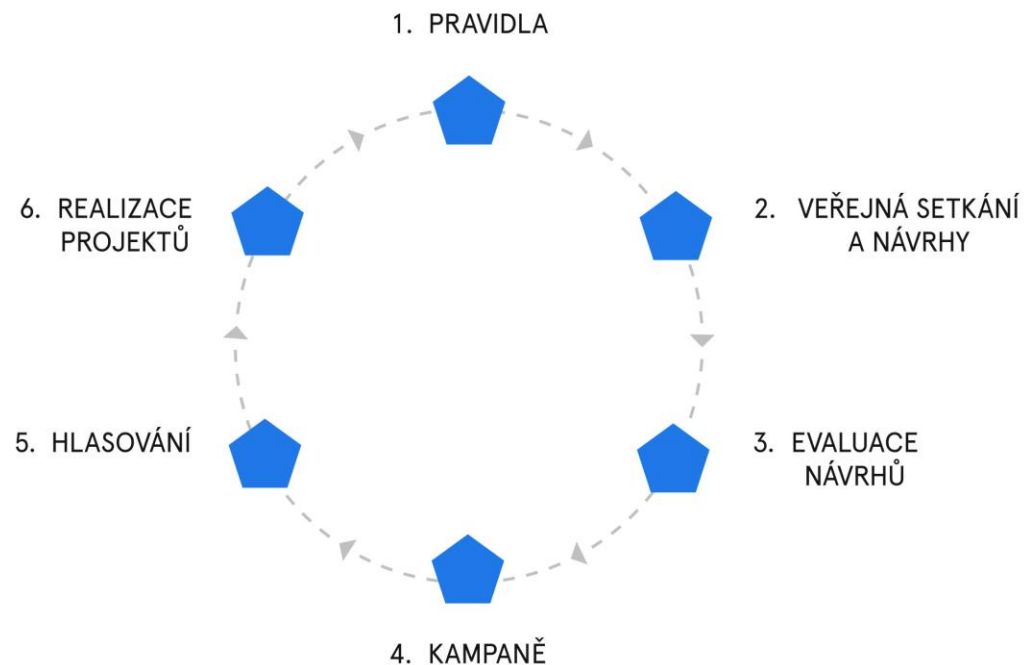
PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET VE MĚSTECH

- Město vyčlení část svého rozpočtu a nechá o něm rozhodovat občany
- 6–9 měsíců trvající proces, probíhá opakovaně
- Efektivní a transparentní nakládání s veřejnými financemi
- Boří bariéru mezi občanem a radnicí
- Vynikající komunikační nástroj zvyšující povědomí občanů o fungování města
- Efektivní, ale náročný participační proces

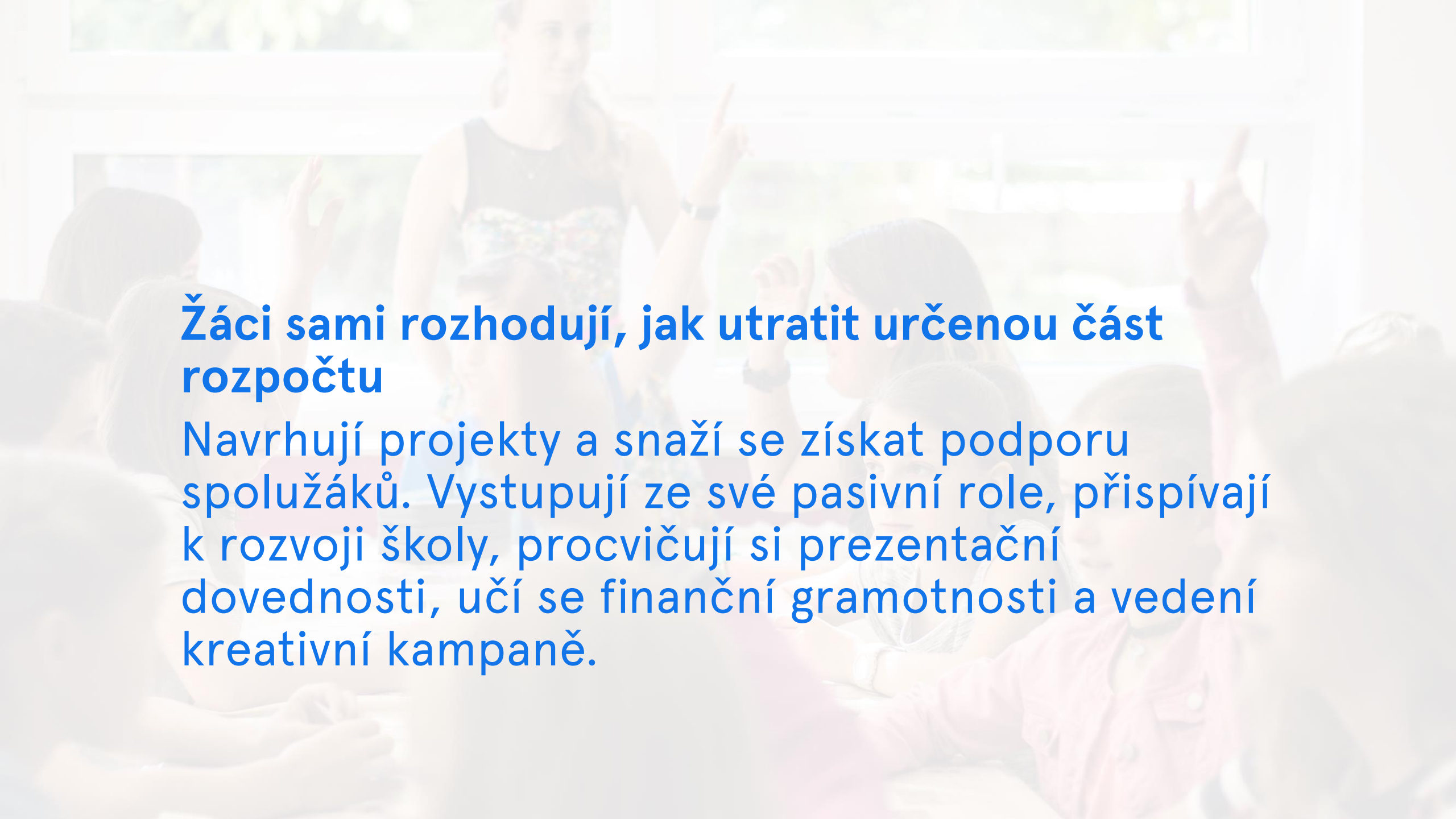
FÁZE PARTICIPATIVNÍHO ROZPOČTU VE MĚSTECH

- Participativní rozpočet ve městech má celkem 6 fází
- Nejnáročnější je fáze evaluace (vyhodnocení realizovatelnosti podaných návrhů)

A group of students and a teacher are gathered around a table, looking at papers and discussing them. The scene is overlaid with a semi-transparent blue filter. The text 'Participativní rozpočet (Péběčko) na školách' is centered over the image.

Participativní rozpočet (Péběčko) na školách

A blurred background image of a classroom. A female teacher stands at the front, pointing upwards. Several students are seated at desks, some with their hands raised, indicating an interactive lesson. The text is overlaid on the left side of the image.

Žáci sami rozhodují, jak utratit určenou část rozpočtu

Navrhují projekty a snaží se získat podporu spolužáků. Vystupují ze své pasivní role, přispívají k rozvoji školy, procvičují si prezentační dovednosti, učí se finanční gramotnosti a vedení kreativní kampaně.

FÁZE ŠKOLNÍHO PÉBĚČKA

1. Pravidla

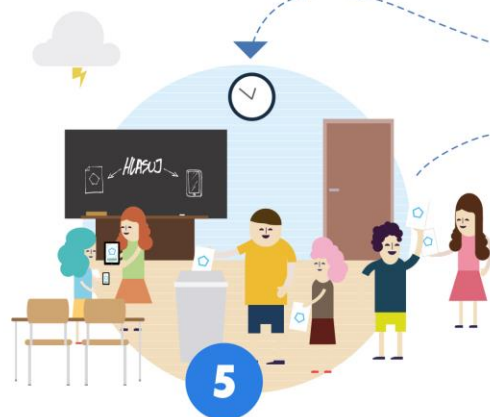
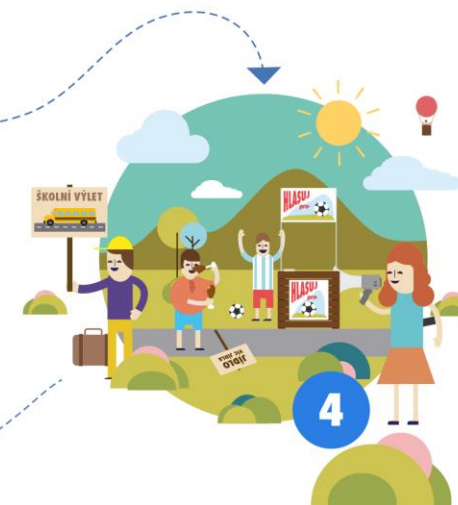
2. Navrhování

3. Evaluace

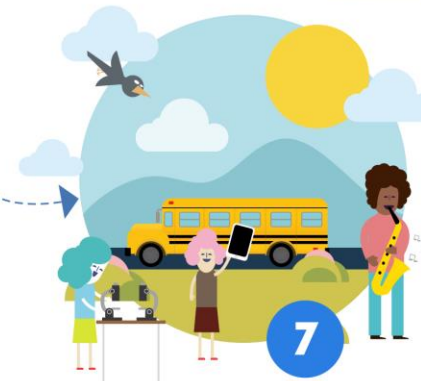
4. Kampaně

5. Hlasování

6. Výsledky

7. Realizace

VÝHODY ŠKOLNÍHO PÉBÉČKA

Žáci

- Podílejí se na společných rozhodnutích školy
- Rozvíjejí svou kreativitu a prezentační dovednosti
- Naučí se týmové spolupráci i samostatnosti
- Osvojí si základy finanční gramotnosti a kritického myšlení
- Zaujmou aktivní postoj

Škola

- Učí žáky demokracii v praxi
- Posiluje důvěru žáků a rodičů ve vedení školy
- Získává od žáků zpětnou vazbu, názory a náměty
- Vytváří demokratickou atmosféru

Kde už školní Pébéčko funguje?

ZŠ BEZRUČOVA, ŘÍČANY

- 2. ročník Pébéčka
- Vítězný projekt 2016:
Zavedení školního rozhlasu: hudba místo zvonění
Počet projektů v hlasování: 15
Počet hlasujících: 419
Rozpočet: 20.000 Kč
- Vítězný projekt 2017:
Nákup sportovních dresů
Počet projektů v hlasování: 9
Počet hlasujících: 293
Rozpočet: 20.000 Kč

“Cílem bylo zapojit děti do rozhodování o proměně školy, účelně využít stanovenou finanční dotaci od zřizovatele, poznat názory dětí a motivovat žáky ke zvýšení jejich pocitu sounáležitosti se školou.”

– Mgr. Marie Lejčková,

ředitelka

ZŠ KORUNOVAČNÍ, PRAHA 7

- 1. ročník Péběčka
- Vítězný projekt 2017
Trampolíny a sedací pytle
Počet projektů v hlasování: 12
Počet hlasujících: 374
Rozpočet: 50.000 Kč

“Myslím, že hlavní cíl projektu byl pro nás naplněn již během samotného průběhu. Děti se s radostí zapojily do rozhodování a daly nám najevo, že je škola a její život zajímá.”

– Mgr. Petra Marušková, koordinátorka

ZŠ MUKUBA A ZŠ NKANA, KITWE, ZAMBIE

- 1. ročník Pébéčka
- Vítězný projekt 2017 škola Mukuba:
Nákup čtyřiceti počítačových myší do IT učebny
- Vítězný projekt 2017 škola Nkana:
Výbava a další pomůcky do školní laboratoře
- Počet hlasujících: 4.100
Rozpočet: \$240
Papírové hlasování
- Projekt proběhl s podporou Světové banky a jeho myšlenka vznikla v rámci Tech-camp v Ghaně 2016

„Školní Pébéčko učí žáky samostatnosti. Žáci vlastní nápady přetvoří v projekty, naučí se rozpočtovat, mluvit před publikem, vést vlastní kampaň a přesvědčit své spolužáky, aby hlasovali pro jejich projekt.“

- Moses Mwansa, koordinátor projektu

RASHTRIYA PRATIBHA VIKAS VIDAYALAYA, NOVÉ DILLÍ, INDIE

- 1. ročník Pébéčka
- Vítězné projekty 2017:
Futsalové hřiště
Vybudování botanické zahrady v prostorách školy
- Počet projektů v hlasování: 8
- Počet hlasujících: 453 studentů
- Rozpočet: 200.000 INR (= cca 63.000 Kč)

„Nápady studentů nebyly jen pohádky, byly velmi užitečné. Bylo skvělé vidět zápal všech studentů. Nejenže získali nějaké hmotné vlastnictví, ale tvrdě pracovali, aby představili své nápady. To bylo to, na co jsme se těšili – skutečně participační proces.“

– Gurkaran Singh Bakshi, koordinátor

projektu

ŠKOLY ÚČASTNÍCÍ SE PROJEKTU PÉBÉČKO

- **BRNO-STŘED** (ZŠ Antonínská, ZŠ Bakalovo nábřeží, ZŠ Horní, ZŠ Hroznová, ZŠ náměstí Míru, ZŠ Brno – Úvoz, ZŠ a MŠ Husova, ZŠ a MŠ Kotlářská, ZŠ a MŠ Křenová, ZŠ a MŠ Křídlovická, ZŠ a MŠ nám. 28. října)
- **PÍSEK** (ZŠ Tomáše Šobra, ZŠ Svobodná, ZŠ Edvarda Beneše, ZŠ TGM, ZŠ Jana Husa, ZŠ J. K. Tyla)
- **MČ PRAHA 7** (ZŠ Fr. Plamínkové s RVJ, FZŠ Umělecká, ZŠ Tusarova, ZŠ TGM, ZŠ Korunovační, ZŠ Strossmayerovo náměstí)
- **ŘÍČANY** (ZŠ Bezručova)
- **VELEHRAD** (ZŠ Velehrad)
- **OSTRAVA – JIH** (ZŠ Horymírova, ZŠ Formana, ZŠ Kosmonautů, ZŠ A. Kučery, ZŠ Lukášové, ZŠ Košaře, ZŠ Dvorského)
- **MNÍŠEK POD BRDY** (ZŠ Mníšek pod Brdy)

Školní Péběčko krok za krokem

1. PŘÍPRAVA

V přípravné fázi nastaví vedení školy ve spolupráci s koordinátorem pravidla Péběčka: cíle, financování, rozpočet, rozsah projektů, účastníky, časový plán, způsob hlasování a způsob výsledného hodnocení.

- Nejdůležitější fáze Péběčka

2. NAVRHOVÁNÍ

Fáze navrhování projektů má dvě části:

- Navrhování ve třídách
- Společné setkání zástupců všech tříd

2A. NAVRHOVÁNÍ VE TŘÍDÁCH

Ve třídách žáci představí své nápady spolužákům a třídnímu učiteli a společně vyberou ty, které postoupí do celoškolního setkání.

Je dobré, když z jedné třídy vzejde víc projektů.

2B. SETKÁNÍ K NAVRHOVÁNÍ PROJEKTŮ

Nejlepší třídní návrhy jsou vybrány pro druhou část fáze navrhování, pro setkání zástupců všech tříd vedené moderátorem.

Děti jsou rozloženy ke stolům, kde představí své návrhy. U každého stolu se hlasuje. Vítězné projekty od jednotlivých stolů jsou svými navrhovateli prezentovány všem účastníkům setkání.

Na konci setkání vznikne seznam projektů určený ke zhodnocení vedením školy.

3. EVALUACE

Vedení školy vyhodnotí realizovatelnost projektů. Nevyhovující návrhy jsou vyřazeny a žáci jsou informováni o konečném seznamu projektů k hlasování.

Nejmenší možný počet projektů, o kterých se bude hlasovat, je pět.

4. KAMPAŇ

Navrhovatelé projektů se snaží pro svůj návrh získat podporu spolužáků.

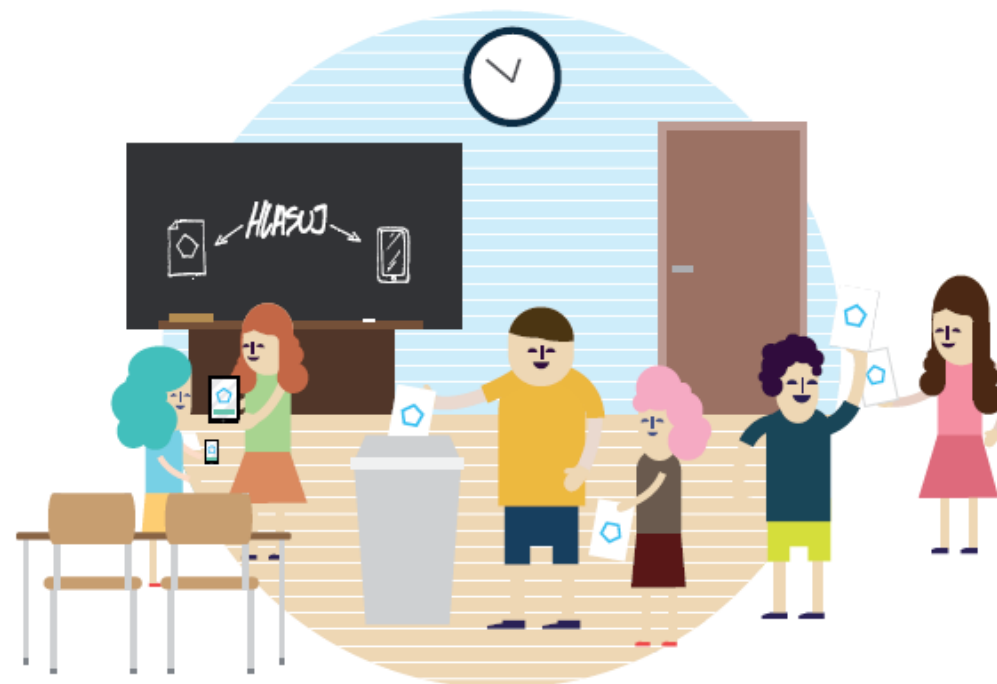
Fantazii při vedení kampaně se meze nekladou (plakáty, letáky, videa, scénky, FB stránky, výstavní panely).

5. HLASOVÁNÍ

Hlasování probíhá elektronicky v rámci aplikace školní Péběčko, která průběh hlasování výrazně zjednoduší a zrychlí.

Každý žák dostane vlastní jedinečný PIN kód, který mu umožní odhlasovat.

6. VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

Následuje sčítání hlasů. Při hlasování prostřednictvím aplikace vidí koordinátor výsledky ihned po skončení hlasování.

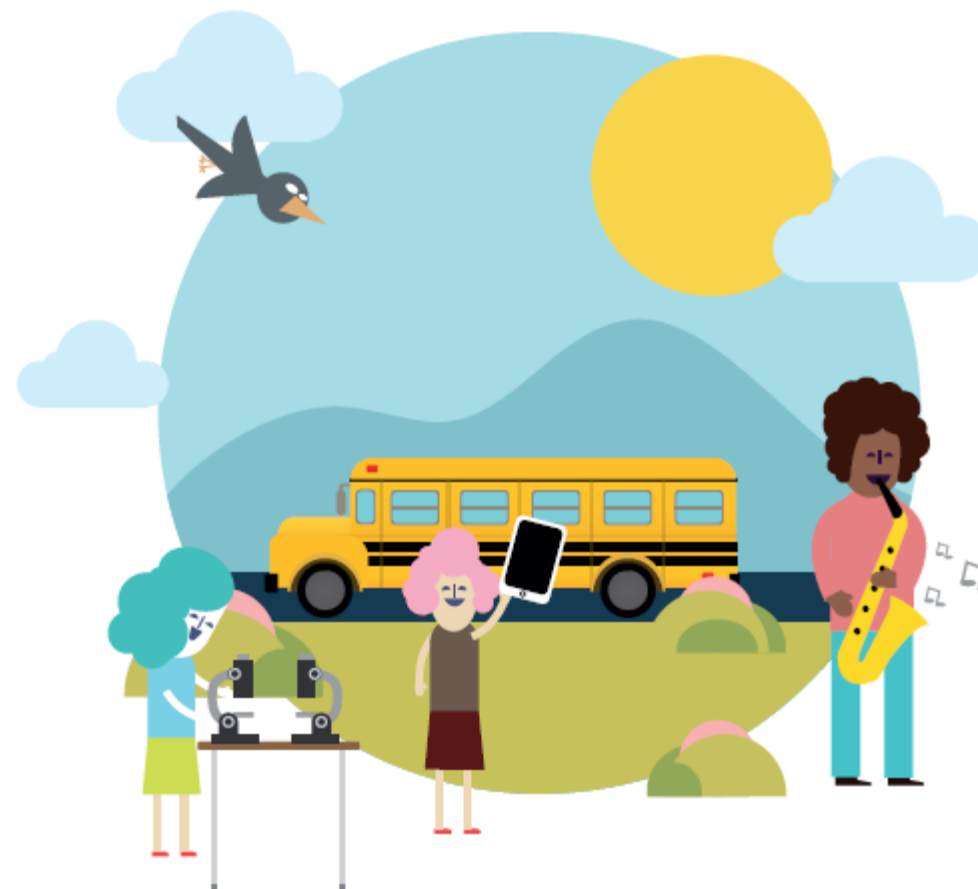
Škola následně může uspořádat akci, kde jsou výsledky Pébéčka žákům slavnostně oznámeny.

7. REALIZACE

Vítězné projekty mají být realizovány podle své náročnosti co nejdříve, aby žáci bezprostředně viděli výsledky svého úsilí.

Na závěr je nutné Péběčko vyhodnotit, v aplikaci je proto k dispozici evaluační dotazník pro žáky.

KAMPAŇ

KAMPAŇ

KAMPAŇ

ČASOVÁ OSA ŠKOLNÍHO PÉBÉČKA

Celý proces trvá obvykle 3 týdny, plán lze upravit podle potřeb školy.

První týden

Vyhlášení péběčka, sběr nápadů, setkání (deliberace), návrhy projektů

Druhý týden

Technická evaluace, seznam realizovatelných projektů, žákovské kampaně, výstava projektů

Třetí týden

Hlasování, vyhlášení výsledků

Jak pracovat s aplikací Školní Péběčko?

APLIKACE ŠKOLNÍ PÉBÉČKO D21

Charakteristika a výhody

- Je zvlášť navržena pro participativní rozpočtování na základních školách
- Pomáhá koordinátorům zvládnout proces krok za krokem
- Je velmi jednoduchá a uživatelsky přívětivá
- Bere v potaz specifické požadavky dětí i koordinátorů
- Zahrnuje veškeré potřebné návody, metodiky a materiály
- Výsledky hlasování jsou k dispozici ihned po jeho skončení
- Zjednodušuje a zefektivňuje administraci všech fází projektu a snižuje nutnost dalších konzultací či doplňkových služeb

Děkujeme za pozornost!

Mgr. Helga Hrabincová
helga.hrabincova@d21.me
Petr Bechyně
petr.bechyne@d21.me

skoly@d21.me
www.skolnipebecko.cz